Stalin Josif Vissarionovič, vlastným menom Džugašvili (1879-1953) :)

Sovietsky politik a štátnik.

Po vylúčení z kňazského seminára v Tbilisi profesionálny revolucionár, od roku 1922 až do svojej smrti generálny tajomník Komunistickej strany Sovietskeho zväzu, 1941-1946 predseda Rady ľudových komisárov, 1946-1953 Rady ministrov, 1941 maršal, 1945 generalissimus ZSSR.

Organizátor hnutia vedeného boľševickou stranou, redaktor jej novín, viackrát väznený a poslaný do vyhnanstva, popredný štátny, stranícky a vojenský činiteľ počas Októbrovej revolúcie a občianskej vojny.

Po smrti Vladimíra Iľjiča Lenina postupne vyraďoval z politického a verejného života svojich odporcov a oponentov a koncom 20. rokov sústredil vo svojich rukách neobmedzenú moc. Odvtedy až do jeho smrti sa s jeho menom spájajú mnohé závažné udalosti svetovej politiky a takmer všetko dianie v ZSSR.

Mal rozhodujúci vplyv na Komunistickú internacionálu, ktorá v duchu jeho ideológie a politiky riadila svetové komunistické hnutie a negatívne ovplyvňovala i časti nekomunistického robotníckeho a demokratického hnutia.

Podpísal pakt o neútočení, ale aj o spolupráci s hitlerovským Nemeckom, ktorý v prvej fáze 2. svetovej vojny uľahčoval nacistom víťazstvá v západnej Európe a na Balkáne a sťažil boj ľudových más proti fašizmu.

Po napadnutí ZSSR nacistami ako vrchný veliteľ sovietskej armády svojou politikou významne prispel k jej počiatočným ťažkým porážkam. Spolu s Winstonom Churchillom a Franklinom D. Rooseveltom tvoril tzv. veľkú trojku, ktorá stála na čele protifašistickej koalície (Spojenci).

Spoluformoval vojnové ciele i princípy povojnového usporiadania sveta a po vojne ich realizoval tak, aby zodpovedali záujmom jeho režimu a ním hlásanej svetovej revolúcie (komunistické prevraty v krajinách budúceho tzv. socialistického tábora, Studená vojna, Berlínska kríza, Kórejská vojna a iné).

Moc, ktorú sústredil vo svojich rukách, zneužil na vybudovanie totalitného režimu, aký nemá (popri hitlerovskom Nemecku) obdobu v moderných európskych dejinách. Princípy budovania a riadenia hospodárstva, ktoré zaviedol, priniesli jeho čiastočný rast, ktorý však nemohol vyvážiť obrovské ľudské, materiálne a finančné obete vynaložené na jeho budovanie, takže sovietske hospodárstvo dodnes charakterizuje technická zaostalosť, nízka produktivita práce, vysoká materiálová a energetická náročnosť, poľnohospodárstvo sa dodnes nespamätalo z násilnej kolektivizácie. V rámci rozvíjania tzv. socialistickej demokracie nastolil teroristickú diktatúru tajnej polície a ďalších špeciálnych orgánov riadených stranou, teda ním samým. V inscenovaných procesoch odsúdili a popravili státisíce funkcionárov strany a sovietov, v koncentračných táboroch (gulagoch) väznili milióny politických, náboženských či iných odporcov režimu, roľníkov odmietajúcich kolektivizáciu, robotníkov bojujúcich za svoje sociálne požiadavky, vojakov, ktorí sa vrátili z nacistických zajateckých táborov, milióny ľudí zahynulo v hladomoroch, celé národy boli vyhnané zo svojich sídiel.

Svoj spôsob vlády sa Stalin snažil i teoreticky zdôvodniť, za jeho života ho pokladali za ďalšieho klasika marxizmu-leninizmu.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Stalin a Klement Gottwald - prvý komunistický prezident Československa

Stalin inak